

[Ministeren for skatter og afgifter]

man ministeren en bemyndigelse til at reparere på den.

Jeg må sige til fru Aase Olesen, at det juridisk er en højst usædvanlig situation, vi står i, for nok kan skatteministeren få bemyndigelse til rent administrative ting og afklaring af love og skattedomme og andre afgørelser o.lign., men jeg mindes ikke, at man nogen sinde tidligere har givet skatteministeren en bemyndigelse til at fastsætte skattens højde for den enkelte skatteyder. Det er det, man gør her. Vi nærmer os betænkeligt de regler i grundloven, der siger, at skat kun kan fastsættes og ophæves ved lov og ikke ved en bemyndigelsesbestemmelse. Jeg er skuffet over, at netop to så skattekyndige medlemmer som fru Aase Olesen og hr. Lykkesøft igen gør dette at angribe et problem fra flanken i stedet for fra centrum.

Det er et fantastisk vigtigt problem, dette spørgsmål om ægtefællesbeskatningen. Der findes naturligvis en løsning på det, og det er en løsning, vi forhåbentlig opnår i løbet af kort tid. Løsningen er en proportional skat, således at man afskaffer progressionen og løser det sociale balanceproblem i skattesystemet på en anden måde end ved progression. I det øjeblik man gennemfører en proportional skat på 50 pct. for alle i dette land, har vi ikke længere noget problem. Og det er den eneste effektive måde at løse det på.

Men indtil det sker, må der kunne findes en bedre løsning, og det er det, det udvalg jeg har nedsat, skal finde frem til, således at man kan forelægge noget færdigt og brugbart for folketinget og ikke noget ufærdigt og ubrugeligt, som vi er vidner til i dag.

Aase Olesen (RV):

Jeg er enig med ministeren i, at når vi får indført et proportionalt skattesystem, vil de fleste af de problemer, som denne lov forsøger at løse, være løst. Men jeg synes nok, det er lidt hårdt at sige, at systemet er totalt ubrugeligt. Det har dog været brugt i et naboland i flere år, så det er en lidt hård betragtning.

Ministeren siger, at det er usædvanligt at få en bemyndigelse til at fastsætte skattens højde. Det er også en ejendommelig måde at tolke en ministers ret til at udstede cirkulærer på, for i virkeligheden har alle cirkulærer, der kommer fra skatteministeren, betydning

for folks skattepligtige indkomst og dermed altså betydning for skattens højde, så der adskiller de cirkulærer, der måtte komme, sig ikke fra andre. Det vil jeg gerne have en kommentar til fra ministeren, for det forstår jeg ikke.

Når ministeren siger, at det er totalt ubrugeligt, håber vi selvfølgelig på, at vi i udvalget kan få nogle eksempler på den skatte-tænkning, som ministeren har rejst rundt i landet og fortalt om er så voldsom i forbindelse med dette forslag. Det vil vi gerne tro på, men vi vil også gerne se nogle eksempler på det, for endnu er det ikke forekommet. Det er en lov, som godt nok fungerer nu, men som for alvor kommer i funktion i praksis, når vi skal til at skrive selvangivelser. Det ville være rart at få nogle af disse hypotetiske skattetækningsmuligheder frem i udvalget, så vi kan se, om vi nogenlunde har taget højde for dem i forslaget. Det synes jeg ikke folketingets skatte- og afgiftsudvalg for tidligt kan komme i gang med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 203:
Forslag til lov om ændring af lov om skattemæssige afskrivninger m.v.

Af Stavvad (S) m. fl.
(Fremsat 3/5 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

[Ministeren for skatter og afgifter]

Socialdemokratiet foreslår, at skoler skal udgå af listen over afskrivningsberettigede bygninger efter afskrivningslovens § 18, stk. 1. Endvidere foreslår socialdemokratiet, at der skal indsættes en bestemmelse om, at afskrivning ikke kan foretages på hospitaler, fødeklinikker, lægeklinikker og lægehuse, tandlægeklinikker og klinikker for fysioterapi. Ligningsrådet bliver afskåret fra at godkende disse bygninger som afskrivningsberettigede, når de efter rådets skøn kan sidestilles med de i afskrivningslovens § 18, stk. 1, nævnte afskrivningsberettigede bygninger.

Forslaget om, at skoler skal udgå af listen over afskrivningsberettigede bygninger, er ifølge bemærkningerne fremsat, fordi der efter socialdemokratiets opfattelse ikke bør være adgang til at afskrive på private gymnasier. Jeg kan ganske kort sige, at regeringen ikke kan gå ind for dette lovforslag. Vi har her i landet i mange år haft tradition for fri oprettelse af private skoler, og denne tradition skal ikke hindres af, at adgangen til afskrivninger ophæves.

Jeg vil gerne tilføje, at jeg synes, det er et meget besynderligt forslag, socialdemokratiet har fremsat her som led i et skatteforslag. Reglerne om afskrivning – det ved forslagsstillerne udmærket – hænger sammen med spørgsmålet om, hvilket slid der er på de pågældende bygninger. Hvis man vil drive skolepolitik, må man drive skolepolitik på undervisningsministerens område. Skattemæssigt kan der ikke være nogen som helst tvivl om, at skoler og skolebygninger er nogle af de bygninger, der er det allerstærkeste slid på, og at bringe sådan en artsfremmed regel ind i vor skattelovgivning betragter jeg som meget dårligt rent skattemæssigt. Det medvirker kun til, at hele vort skattesystem bliver mere kompliceret end nødvendigt.

På samme måde med den anden del af lovforslaget, som er fremsat for at få hospitaler ligestillet med fødeklinikker, lægeklinikker og lægehuse, tandlægeklinikker og klinikker for fysioterapi, som ligningsrådet tidligere har nægtet at godkende som afskrivningsberettigede.

Ligningsrådet har tidligere haft den praksis, at afskrivning kun blev tilladt i tilfælde, hvor der var tale om bygningsanvendelser, der ikke var kendt ved lovens tilblivelse i 1968, eller som man ikke var opmærksom på i 1968. Ligningsrådet er nu gået over til no-

get, der er meget rimeligere, nemlig at foretage et selvstændigt skøn over, om en bygningsanvendelse bedømt efter nutidige forhold bør sidestilles med de i loven opregnede bygninger. På samme måde anser ligningsrådet sig heller ikke for afskåret fra at godkende bygningsanvendelser, som man tidligere ikke har villet godkende, men som man nu på grund af udviklingen siden 1968 mener bør godkendes. Det er min opfattelse, at ligningsrådets kompetence ikke bør indskrænkes, og jeg må derfor også afvise denne del af lovforslaget.

Lykketoft (S):

Der er en lang række typer af bygninger, som udtrykkeligt ikke kan afskrives, og man er her i et grænseområde, hvor man kan diskutere rimeligheden af at anvende de skattemæssige afskrivningsregler. Vi har altså ment det rimeligt med hensyn til hospitaler og de nævnte klinikker at få fastslået, at den praksis, man hidtil har håndhævet fra ligningsrådets side med hensyn til klinikker, skulle fastholdes, og at den skulle udstrækkes til at omfatte eventuelle private hospitaler. Samtidig har vi rejst dette med skolerne som et punkt, vi ønsker at tage ud af afskrivningsloven.

Det er ikke sådan, at man ikke i forvejen i afskrivningsloven har andre undtagelser udtrykkeligt nævnt. Man har for ganske nylig i folketinget afskåret hoteller, der udstykkes i ejerlejligheder, fra afskrivning, og vi mener altså, at det, vi har foreslået, vil være en politisk rimelig rettelse i afskrivningsloven. Det er også sådan, at de skattemæssige afskrivninger, der foretages, ikke i alle tilfælde er udtryk for, at det slid, der måtte være, nødvendigvis må passe til nogle skematiske regler. Der vil ofte i de skattemæssige afskrivningsregler helt bevidst fra lovgivers side ligge indirekte subsidier til en bestemt erhvervsaktivitet, og vores markering på dette område er altså udtryk for, at i hvert fald på de to omhandlede områder ser vi ingen som helst grund til, at man har sådanne indirekte subsidier i skattelovgivningen. Derfor lægger vi megen vægt på at søge at skaffe flertal i folketinget for disse ændringer i afskrivningsloven, men jeg skal tilføje, at vores almindelige holdning er, at vi ikke ønsker private betalingshospitaler oprettet overhovedet. Vores

[Lykketoft]

primære ønske er – det har også været drøftet i folketinget – at man helt undgår, at sådanne institutioner etableres. Men den sag forekommer politisk afklaret, og så er det også rimeligt, at der sker en afklaring af den skattemæssige behandling af disse institutioner.

Der har været sagt: socialdemokratiets forslag om de private hospitaler har ingen interesse, for de skal stiftes som andelsselskaber. Jeg har ikke fordybet mig i organisationsformen. Jeg ved ikke, om det projekt, der foreligger nu, er det endelige og det eneste, men jeg vil bare gøre opmærksom på, at det, vi har oplevet med leasingarrangementerne, er udtryk for, at man ikke behøver at være noget skattepligtigt selskab for på en eller anden måde at udnytte afskrivningsreglerne. Det er lige præcis det, vi har set med en række af landbrugets andelsselskaber i forbindelse med leasingarrangementer.

Gammelgaard (KF):

Dette er et af de mest usaglige forslag, vi længe har set i folketinget. Vi har også lige hørt den socialdemokratiske ordfører direkte indrømme det. Man vil nu til at drive skolepolitik og sundhedspolitik over skattelovgivningen. Fordi man partipolitisk ikke kan lide private hospitaler, fordi man partipolitisk har noget imod private gymnasier, skal der ændres på afskrivningsreglerne, og det er ganske enkelt usagligt. Det er partipolitiske hensyn, man tager, i stedet for saglige hensyn. Det er meget beklageligt, at det største parti her i salen forfalder til at lade den politiske agitation spille ind på, hvorledes man ønsker afskrivningslovgivningen, skattelovgivningen udformet.

Situationen er i realiteten – og det ved de tilstedeværende medlemmer af den socialdemokratiske gruppe også – at man ikke kunne og ikke kan få sin vilje i ligningsrådet, der træffer sine afgørelser ud fra saglige og ikke partipolitiske hensyn, og så skal folketinget nu til at beskære ligningsrådets kompetence. Det er jo situationen.

Afskrivningsloven angiver en række former for anvendelse af bygninger som berettigede til at foretage skattemæssig afskrivning, og endvidere er visse bygningsanvendelser udtrykkeligt holdt ude fra afskrivningsadgang, nemlig kontor- og beboelsesbygninger.

Det afgørende for praksis er, at der på erhvervsmæssigt anvendte bygninger kan afskrives som dækning for det slid, der finder sted på de pågældende bygninger. Her er tale om slid, der ikke kan oprettes igennem almindelig vedligeholdelse, og derfor er det ganske rimeligt, at man for erhvervsbygninger kan afskrive skattemæssigt.

Derudover har der udviklet sig en praksis, som følger den teknisk-økonomiske udvikling, for det er klart, at den teknisk-økonomiske udvikling, som har fundet sted siden afskrivningslovens vedtagelse i 1968, gør, at man må se på denne særlige form for forældelse, som finder sted på grund af den hurtige teknisk-økonomiske acceleration i vort samfund.

Jeg finder det højst upassende, højst utilstedeligt, at man på denne måde vil indskrænke ligningsrådets kompetence, og vi må på enhver måde afvise dette lovforslag. Det er ren partipolitik. Man forsøger af partipolitiske årsager at indskrænke ligningsrådets kompetence. Man forsøger at gøre skattelovgivningen usaglig på et område, hvor den hidtil har været saglig.

Anders Poulsen (V):

Jeg har ikke særlig mange bemærkninger at gøre til dette lovforslag. Jeg synes simpelt hen, det er en bastard af et lovforslag, som man ikke burde have fremsat. Situationen er den, som hr. Gammelgaard allerede har været inde på, at i ligningsrådet er der foretaget en ganske nøje gennemgang af afskrivningsmulighederne for private hospitaler, og ud fra den gældende afskrivningslov er det fastslået, at der er denne afskrivningsret. Så er det altså ikke særlig rimeligt – fordi man ikke får ret hos den udøvende magt – at komme til lovgivningsmagten og sige, at man vil forsøge at få ret på anden måde. I det forsøg på at få ret på anden måde ser man fuldstændigt bort fra det gamle princip, der ligger i afskrivningslovens bestemmelser, nemlig: er der tale om en sådan grad af slitage på den pågældende bygning, at den bør være omfattet af afskrivningsretten, eller er der ikke?

I stedet forsøger man så at hyppe politiske kartofler og lægge disse mærkelige partipolitiske ting ind i det. Vi hørte også fra hr. Lykketofts side, at det netop var disse ting, der

[Anders Poulsen]

var udslagsgivende for fremsættelsen af dette lovforslag. Det er ikke særlig betryggende, at man forsøger at ødelægge det princip, der ellers er gældende i afskrivningsloven, for at tage den slags hensyn.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Nu skulle der nødig gå politik i skidtet, kan jeg forstå på de borgerlige. Lige pludselig må man ikke være politisk eller partipolitisk i folketinget. Det er dog nye toner, synes jeg nok.

Skatteministeren sagde også, at det ikke skulle være en skolepolitisk eller en sundhedspolitisk debat. Sin skolepolitik og sin sundhedspolitik skulle man ikke fremme gennem skattelovgivningen. Men disse sager har jo været taget op både skolepolitisk og sundhedspolitisk, så derfor synes jeg ikke, det er så mærkeligt, at det nu er kommet til den skattepolitiske afklaring.

Jeg synes, vi i så megen anden skattelovgivning fremmer og hæmmer dér, hvor vi nu synes, det er nødvendigt, ved enten at tage flere penge ind eller at give flere penge ud. Vores afgiftspolitik f.eks. er vel en kombination af, at man skal have penge i kassen, og af, at der er et forbrug, man gerne vil hæmme, og et andet, man hellere vil have fremmet. Det synes jeg vi kender, og derfor synes jeg heller ikke, det gør noget, at det overføres på andre områder.

Hr. Gammelgaard siger, at nu fratager man ligningsrådet noget kompetence. Ja men det var dog skrækkeligt! Nu bliver loven klarere, så der ikke bliver så meget for ligningsrådet at lave ligning på. Det er klargjort i forvejen, så man skal ikke ud i de dér vurderinger. Jeg har dog heller aldrig hørt før, at det skulle være forfærdeligt, at skatteloven bliver klarere, end den har været før. Men der kommer åbenbart helt nye principper frem, når de borgerlige skal diskutere lovforslag som dette. Det mest usaglige nogen sinde, det kunne man såmænd lige så godt have kaldt hr. Gammelgaards indlæg.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det drejer sig om, at man ikke er tilfreds med et sagligt skøn foretaget af ligningsrådet, og så vil man sige til ligningsrådet: nu må I

overhovedet ikke skønne her længere, det skal vi nok bestemme fra folketingets side.

Det er det, der ligger i det socialdemokratiske lovforslag, og det er sandelig usagligt.

Askjær Jørgensen (FP):

Undertiden kan man have en fornemmelse af, at der stikker noget under, når der fremsættes lovforslag. I dette tilfælde har jeg en fornemmelse af, at der er nogle, der er bange for, at det skal blive bevist, at private hospitaler kan fungere billigere og bedre end offentligt drevne hospitaler. Der er nogle, der hylder den offentlige sektor så voldsomt, men ligegodt er bange for, at det skal blive afsløret, at det kan gøres bedre i privat regie. Jeg synes, det er trist, men det er afslørende for visse partier, hvis de er så bange for, at det skal blive illustreret, at noget kan fungere bedre i privat regie end i offentlig regie. Jeg tror, det er sådan nogle ting, der stikker under. Der er nogle partier, der er drønende bange for, at det skal blive bevist, at det ikke kører godt nok i den offentlige sektor. Det vil vi selvfølgelig modarbejde alt det, vi kan.

Hvad er det dog for noget ligefrem at fastslå i loven, at man ikke skal kunne afskrive på en erhvervsvirksomhed som f.eks. en tandlægeklinik? Det er jo i den grad erhvervsfjendsk. Hvis socialdemokratiet vil have slået fast, at man ikke må afskrive på et lægehus, enten det foregår i praksis i forvejen eller ej, så vil det blive dyrere at gå til læge. Det skal de velbjærgede nok få råd til, men socialdemokraterne rammer også her de svage. Nu må der heller ikke afskrives på skolebygninger, der er de billigst mulige. Men hvad gør det offentlige med sine skolebygninger? Dem afskriver det jo til nul, lige så snart de er opført. Hvad gør det offentlige ved sine hospitaler? Dem afskriver det jo til nul, lige så snart de er opført, i hvert fald betaler det offentlige ingen formueskat af dem. Hvorfor i alverdens riger og lande kan den private sektor ikke få lige så gode betingelser som den offentlige sektor?

Nej, når socialdemokraterne kommer med et forslag som dette, så lyser det ud af det, hvor ynkeligt partiet efterhånden er blevet, hvor bange det er blevet for, at det skal blive afsløret, hvor elendigt det system, det har skabt i vores samfund, er. Jeg er meget til-

[Askjær Jørgensen]

freds med at se, at socialdemokraterne er så bange, som de er.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Den korte bemærkning er ikke til hr. Askjær Jørgensen, selv om det kunne være fristende; den er til hr. Gammelgaard.

Selvfølgelig foretager man i ligningsrådet saglige skøn, men der forekommer vel også situationer, hvor det er rigtigt at sige, at vi foretager politisk-saglige skøn, f.eks. når man kan have én opfattelse i skattedepartementet under én skatteminister og en anden opfattelse i skattedepartementet under en anden skatteminister.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det afgørende er, at vi ikke fører skolepolitik og sundhedspolitik over skattepolitikken, hvad man her lægger op til.

Stubkjær Pedersen (CD):

Det, vi er vidne til her, er et forsøg fra socialdemokratiets side på at misbruge skattelevgivningen til at føre sin ideologisk prægede uddannelsespolitik igennem.

Jeg forstår da godt, at det må virke foruroligende på socialdemokrater at se den, man kan vel nærmest kalde det flugt, der har været fra folkeskolen til private skoler i de senere år, faktisk lige siden den socialdemokratiske fru Ritt Bjerregaard begyndte at blande sin ideologisk socialistisk prægede U 90 ind i folkeskolen. CD advarede imod det dengang og gør det stadig væk. Resultatet er altså blevet, at der har været en flugt til de private skoler, fordi de unge mennesker fortsat ønsker at lære noget. De ønsker at blive stillet over for nogle opgaver, nogle prøver. Det ønsker socialdemokratiet ikke at de bliver.

Det andet i dette er, at ligningsrådet, som det allerede har været debatteret, ud fra helt saglige betragtninger har truffet en afgørelse. Det er altså en afgørelse, som ikke passer ind i den ideologiske politik, socialdemokratiet har. Hvad gør det så? Ja, så sætter socialdemokratiet partipolitikken over de saglige argumenter og vil i virkeligheden indskrænke ligningsrådets kompetence, i hvert tilfælde i de sager, hvor ligningsrådet træffer afgørel-

ser, som ikke passer ind i socialdemokratiets politik.

Men o.k., den eneste trøst ved lovforslaget er vel, at der ikke bliver flertal for det, idet det radikale venstre her som i så mange andre sager vel sætter sagligheden over partipolitikken, og så er forslaget jo ligegyldigt.

Aase Olesen (RV):

Forslaget består af to dele, og vi vil gerne se på hver del for sig.

Spørgsmålet om, hvorvidt man ikke skal kunne afskrive på skolebygninger, vil vi godt se nærmere på i udvalget. Jeg forstår udmærket, at socialdemokraternes baggrund er sagen om Nordsjællands Gymnasium og specielt denne anvendelse af investeringsfonds og etableringskonti, og hvad der nu har været. Jeg synes, vi skal se på, hvordan vi lander ved de forskellige forslag på dette område, om spørgsmålet om skoler så ikke bliver uaktuelt. Vi har ikke noget som helst ønske om at begrænse muligheden for at oprette private skoler, overhovedet ikke, så det skal man ikke tage os til indtægt for, men omvendt mener vi, at netop disse 2 love, investeringsfondsloven og etableringskontoloven, bør anvendes til det formål, de er tænkt anvendt til, nemlig at oprette egentlige arbejdspladser inden for produktionen. Jeg vil altså meget gerne i udvalget se på, hvordan praksis har været omkring de forskellige skoleformer med hensyn til afskrivninger.

Det andet punkt. Jeg kan ikke lade være med at more mig lidt over de ordførere, som siger, at det er partipolitik at være utilfreds med en administrativ eller politisk afgørelse – altså et skøn, foretaget i et eller andet organ – og så komme med et lovforslag om det. Det er dog immervæk noget, vi har gjort masser af gange, f.eks. når man herinde konstaterer, at man ikke er tilfreds med f.eks. en dom, fordi man har konstateret, at der er et hul i loven, eller at et organ ændrer praksis, hvad der er tilfældet her. Der er jo tale om, at ligningsrådet ændrer praksis for så vidt angår fødeklinikker, lægeklinikker, tandlægeklinikker osv. Hvorfor ændrer man pludselig praksis? Det har vi ikke fået nogen forklaring på. Det kan jo være, at det er, fordi man har fået en ny minister. Man kan da komme her og sige, at det er et sagligt skøn, men det må vel nok overlades til historien at

[Aase Olesen]

vurdere, om det var det saglige, der gjorde, at man ændrede praksis; det kan jeg ikke vide. Jeg synes ikke, at der er nogen som helst grund til at ændre den praksis, man hidtil har haft, og hvis det er nødvendigt at klargøre loven på dette område, så kan jeg slet ikke se, at det vil nedsætte retssikkerheden. Tværtimod må det dog være i den nuværende skatteministers interesse at få klare bestemmelser ind i loven, så at folk ikke skal være afhængige af et eller andet skøn.

Tilbage står, at hospitaler naturligvis bør behandles på samme måde som fødeklinikker og lægeklinikker osv. Det mener vi at de bør. Sagen er jo, at vi egentlig ikke, som hr. Lykketoft sagde, har fået en politisk afklaring af private hospitaler herinde, det har ikke været til afstemning. Der er nemlig ikke nogen, i hvert fald ikke i den tidligere socialdemokratiske regering eller i indenrigsministeriet, der har villet være så venlige at definere, hvad et privat hospital er. Vi har herinde fået en afklaring af det spørgsmål, den daværende indenrigsminister rejste, idet han ønskede at kunne fastsætte betalingsregler for i virkeligheden alle private klinikker og private hospitaler. Det har vi vendt os imod. Vi har ikke spor imod private hospitaler. Vi har bare sagt, at der ikke skal være én offentlig krone i det. Skal det være privat, så skal det være rigtig privat. Derfor kan vi tilslutte os lovforslagets § 1, nr. 2, om, at der ikke skal kunne afskrives på private hospitaler, fuldstændig på linje med den regel, der hidtil har været gældende, hvorefter man ikke har kunnet afskrive på tandlægeklinikker, fødeklinikker osv.

Jeg synes, det er meget besynderligt, at man her kritiserer dette forslag som værende partipolitisk. Jeg må altså sige, at vi ikke går imod private hospitaler, men det bliver vi ikke borgerlige af. Vi går ind for, at man ikke skal kunne afskrive på private hospitaler, men det bliver vi heller ikke socialdemokrater af.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Hr. Lykketoft sagde direkte heroppe, at socialdemokraterne ikke kan lide private hospitaler, de ønsker at forhindre deres oprettelse. Det fremgår endvidere af forslaget bemærkninger, at man er imod private gym-

nasier. Dermed blander man jo skolepolitik og sundhedspolitik ind i skattepolitikken og forlader det synspunkt, der altid har været gældende vedrørende afskrivningsloven og dens administration, at når der er tale om slid på en bygning, der ikke kan oprettes igennem almindelig vedligeholdelse, når der er tale om teknisk-økonomisk forældelse, så kan der foretages afskrivning. Dette generelle saglige hensyn forlader man, når man blander den form for politik ind i det, som man forsøger at gøre fra socialdemokraternes side.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg har jo i embeds medfør været nødt til at sætte mig ind i socialdemokratiets sundhedspolitik, og jeg kan oplyse hr. Gammelgaard om, at man heller ikke kan lide private tandlægeklinikker, og at man heller ikke kan lide private fødeklinikker eller private lægehuse for så vidt. Socialdemokratiet ønsker, hvis man skal dømme efter deres program i hvert fald, at nationalisere det hele. Det kan man ikke komme igennem med her i folketinget. Men det betyder altså ikke, at man ikke kan bruge afskrivningsloven, som den er tænkt.

Jeg vil da ikke sige, at et hospital er uanvendeligt til andre formål. Der nedlægges en hel del mindre hospitaler i disse år, og de bruges dog immervæk til mange forskellige formål, plejehjem osv. Det er da ikke sådan, at fordi en bygning har været anvendt til hospital, så er man nødt til at sætte en bulldozer på, den dag patienterne rykker ud.

(Kort bemærkning).

Stubkjær Pedersen (CD):

Fru Aase Olesen siger, at socialdemokratiet ikke ønsker private fødeklinikker, lægeklinikker, tandlægeklinikker eller klinikker for fysioterapi – det sidste sagde hun vist ikke. Det er netop det, der efter forslaget ikke skal kunne afskrives på. Det viser jo, at man bruger skattelovgivningen til at gennemføre det partiprogram, som fru Aase Olesen også er uenig i.

Jeg er tilfreds med, at fru Aase Olesen sagde, at de radikale ikke ønsker at hindre oprettelse af private skoler. Så må det i hvert fald stå lysende klart, at vi ikke kan pille ved

[Stubkjær Pedersen]

§ 18, stk. 1, litra b, i loven, og så står skoler fortsat i afskrivningslovgivningen.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Hjertelig tak til fru Aase Olesen for den korrekte beskrivelse af, hvad det er, socialdemokraterne har til hensigt. Jeg er helt enig, det er ét hundrede procent rigtigt defineret. I relation hertil forbavser det mig meget, at fru Aase Olesen ikke blankt afviser forslaget fra socialdemokratiet. Enten ønsker man altså, at de private skal have lov til at være her i konkurrence med det offentlige, eller også har man den holdning, som socialdemokratiet har. Jeg håber og tror på, at de radikale fremover vil være blandt dem, der ønsker, at der også må være plads til lidt privat initiativ i dette samfund. Hvis mit håb skal gå i opfyldelse, er fru Aase Olesen nødt til at sige nej til socialdemokraternes lovforslag.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Fru Aase Olesen redegjorde for den socialdemokratiske sundhedspolitik og sagde, at man altså ikke kan lide private hospitaler, men også var imod private fødeklinikker, lægeklinikker og -huse, tandlægeklinikker og klinikker for fysioterapi, forstod jeg. Ja men det er jo nøjagtig det, man gennem dette lovforslag forhindrer afskrivning på. Der er altså tale om, at man fører sundhedspolitik på skattepolitikens område og begynder at tage hensyn, som man ikke tidligere har taget, når man fastsatte, hvad der kunne afskrives på.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Det er jo heldigvis sådan, at man ikke nationaliserer det danske erhvervsliv bare ved at tage afskrivningsmuligheder fra det. Jeg bliver nødt til at gøre både centrum-demokraternes, de konservatives og fremskridts-partiets ordførere opmærksomme på, at man jo ikke hidtil har kunnet afskrive på f.eks. en tandlægeklinik, men vi har masser af private tandlægeklinikker i dette land, og det skal vi blive ved med, så længe socialdemokraterne og de øvrige socialistiske partier herinde i folketinget ikke har flertal. Det behøver da ikke at betyde, at ligningsrådet skal ændre

den fornuftige holdning, det hidtil har haft. Vi synes, det er en forkert ændring, det har foretaget, og derfor støtter vi forslaget om at nægte afskrivningsmuligheder på disse områder.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Fru Aase Olesen sagde netop, at dette, at man tager afskrivningsmuligheder fra det danske erhvervsliv, jo ikke er ensbetydende med, at man nationaliserer virksomhederne. Ja men hvis fru Aase Olesen ønsker totalt at fjerne afskrivningsmulighederne for investering i dansk erhvervsliv, kan jeg garantere fru Aase Olesen for, at det samlede danske private erhvervsliv dør i løbet af et års tid eller to, og så er der kun det offentlige erhvervsliv tilbage. Men da det heller ikke kan konkurrere, vil det sige, at man ikke blot nationaliserer erhvervslivet, nej, man nedlægger det. Så jeg håber, det i allerhøjeste grad var en fortalelse. Det, fru Aase Olesen sagde, er i hvert fald helt forrykt.

(Kort bemærkning).

Stubkjær Pedersen (CD):

Det bliver i fortsættelse af hr. Askjær Jørgensens indlæg.

Fru Aase Olesen må forstå, at der aldrig nogen sinde vil kunne blive et flertal for en nationalisering af dansk erhvervsliv, ikke engang i socialdemokratiets folketingsgruppe. Derfor går man denne omvej for at kunne lave tingene indirekte.

Wilhelm (VS):

Jeg vil også gerne dele forslaget op i de to dele. Vi vil under udvalgsbehandlingen gerne have undersøgt, hvad bestemmelsen i afskrivningslovens § 18 om skoler har været brugt til, for vi er i hvert fald ikke tilhængere af, at man indskrænker mulighederne for oprettelse af lilleskoler og ideologisk prægede højskoler osv., men jeg tror nu nok, at de sædvanligvis har været selvejende institutioner og altså i virkeligheden slet ikke har udnyttet afskrivningsbestemmelserne. Formålet at hindre ren skattespekulation, som tilfældet var med det private gymnasium i Nordsjælland, er vi helt tilhængere af, og det er jo det, der er hensigten med forslaget. Kan vi få det

[Wilhjelm]

klart begrænset til det, vil vi også varmt støtte det.

Den anden del af forslaget, der drejer sig om private hospitaler, er vi også tilhængere af. Den holdning kan man have, netop som fru Aase Olesen har sagt, uanset om man er principiel modstander af privat foretagsomhed i sundhedsvæsenet. Jeg vil ikke afvise enhver privat tandlægeklinik, eller hvad man ellers har skudt os i skoene, men her er der igen tale om at benytte skattefiduser: etableringskonti og investeringskonti osv., til at opnå nogle fordele ved at investere i private hospitaler. Det må vi naturligvis have stoppet, og jeg beklager i øvrigt ligesom hr. Lykkesoft, at det ikke lykkedes at stoppe private hospitaler i almindelighed.

Så fik vi at vide af hr. Gammelgaard og hr. Anders Poulsen, at det nærmest var uanstændigt, at man ville ændre lovgivningen, når man havde opdaget, at der var et nyt område, som slet ikke var forudset i afskrivningsloven, og man havde set, at ligningsrådet havde resolveret på en måde, som man politisk ikke var enig i. Dertil vil jeg sige, at meget har vi hørt, men sjældent har jeg hørt noget så Gammelgaardsk som lige netop det dér. Alt, hvad lovgivningsmagten laver, er jo at finde de nye områder, der ikke var forudset, og de administrative afgørelser ud fra den gældende lov, som man ikke er enig i. Hele lovgivningsarbejdet består i at lave love på det grundlag, så at det skulle være uanstændigt at bruge lovgivningsmagten til det, den faktisk er beregnet på, synes jeg altså er en af de selv for hr. Gammelgaard mindre overlagte udtalelser.

(Kort bemærkning).

Anders Poulsen (V):

Jeg kommer til at rette en misforståelse hos hr. Wilhjelm. Det faktiske forhold er nemlig det, at statsskattedirektoratet og ligningsrådet nøje har undersøgt den gældende afskrivningslov og derudfra er kommet til den beslutning, at der var afskrivningsret på private hospitaler. Forholdet var altså ikke omvendt, som hr. Wilhjelm udlagde det heroppefra, og derfor er mange af de bemærkninger, hr. Wilhjelm afleverede i sidste halvdel af sit indlæg, meget rigtigt rettet netop til forslagsstillerne.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg forstår ikke i øjeblikket helt socialdemokratiets angst for private virksomheder eller institutioner, der får mulighed for at konkurrere med offentlige virksomheder og institutioner. Det fremgår sådan set ikke af lovforslaget, men det gør det af det, som hr. Lykkesoft fremførte, at årsagen til, at man fremsatte dette forslag, var, at man var imod privat virksomhed på disse områder. Jeg var efterhånden kommet til at betragte socialdemokratiet som et rent pragmatisk parti, men det kan jo godt være, man begynder at ville grave det ideologiske frem igen, og så kan man godt blive betænkelig for socialdemokratiet i fremtiden.

Jeg må gøre socialdemokratiet opmærksomt på, at der f.eks. inden for skolevæsenet har været en frugtbar vekselvirkning mellem den offentlige og den private skole. Der er sket mange pædagogiske landvindinger på grund af den konkurrence, der har været imellem den private og den offentlige skole, og jeg kan da heller ikke forestille mig, at socialdemokratiet vil ødelægge den vekselvirkning, der stadig væk er på disse to områder, og som styrkes netop i øjeblikket, men af hr. Lykkesofts udtalelse ser det ud til at være tilfældet, og derfor vil jeg gerne have bekræftet eller afkræftet heroppefra, om det virkelig er det, som socialdemokratiet ønsker i fremtiden på dette område.

Holdningen til private hospitaler har vi allerede hørt mange gange herinde, så dem er jeg klar over man er imod, men når man ser de historiske kendsgerninger på f.eks. skolevæsenets område, forstår jeg ikke, at man ikke også her kunne være interesseret i at have en vekselvirkning, en forcering af en positiv udvikling, som der altid vil være, når der både er en offentlig og en privat institution. Det er ikke sådan, at de behøver at slås – det har man ikke gjort inden for skolevæsenet – men de kan udveksle erfaringer til gavn for hele befolkningen.

Jeg må beklage, at man ikke vil se det i socialdemokratiet, men det er det, jeg på grund af hr. Lykkesofts bemærkninger nødvendigvis må lægge i dette lovforslag, og på den baggrund er vi nødt til at afvise forslaget.

Stavad (S):

[Stavad]

Jeg er glad for, at jeg kan starte med at takke et flertal i dette ting for en positiv holdning til lovforslaget. Der er blevet stillet nogle spørgsmål, også af det flertal, som har været positivt. Således var fru Aase Olesen og hr. Wilhjelm bl.a. inde på spørgsmålet om skoler, og i den anledning vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det, der foreslås med dette lovforslag, er, at skoler går ud som klart afskrivningsberettigede, men ikke går ind på listen over det, der ikke er afskrivningsberettiget. Det er klart, der er nogle områder, hvor vi i udvalget må have afklaret, hvordan det forholder sig i øjeblikket, som fru Aase Olesen og hr. Wilhjelm var inde på. Det er vi også fuldstændigt indstillet på, for vi ønsker ikke fra socialdemokratiets side at ødelægge mulighederne for at drive private skoler, men det er vores opfattelse, at der faktisk ikke er nogen private skoler, som i dag udnytter afskrivningsretten, fordi de altovervejende er etableret som selvejende institutioner og derfor ingen fornøjelse har af afskrivningsretten. Men det er noget af det, vi må undersøge under udvalgsbehandlingen, således at vi eventuelt i forbindelse med betækningsafgivningen kan få helt klaret op, hvordan fortolkningen skal være i den sammenhæng, så det tror jeg ikke er noget, der vil volde os de største problemer.

Baggrunden for forslaget er jo, at vi hidtil har haft en praksis, der klart har sagt, at man ikke kunne afskrive på en række institutioner inden for sundhedsområdet. Hospitaler har aldrig været nævnt – det har ikke været noget problem, fordi der ingen private hospitaler har været – men nu har man altså ændret opfattelse i ligningsrådet af, hvordan man skal behandle disse bygninger. Også på baggrund af det, der er sagt af skatteministeren og af ordførerne, forstår jeg, at der ikke bare er tale om en ændring for så vidt angår hospitaler, men at der kommer en lang række ændringer, hvis ikke vi griber ind.

Det er i den forbindelse, hr. Gammelgaard svinger sig op i nogle meget store højder og bl.a. kalder det ren partipolitik. Nå ja, det er jo partipolitik, der foregår her i tinget, men hr. Gammelgaard siger, at ligningsrådets kompetence indskrænkes. Ja men ligningsrådets kompetence fastlægges vel af folketinget. Ligningsrådet opererer på grundlag af en lovgivning, der er vedtaget her i folketinget, og derfor må det også være helt rimeligt og

naturligt, at folketinget tager det op, når ligningsrådet træffer beslutninger, som er mere vidtgående, end et flertal i folketinget ønsker; det må være det rette forum. Så siger hr. Gammelgaard, at et flertal her i tinget forsøger at underkende en saglig beslutning i ligningsrådet – underforstået, at det, der sker her, ikke er sagligt. For lige at klarlægge, hvad det egentlig er, vi taler om, vil jeg gerne oplyse, hvilke personer der sidder i ligningsrådet og tager disse saglige beslutninger i modsætning til det, der sker her. Det er nemlig eksempelvis hr. Gammelgaard, det er eksempelvis hr. Anders Poulsen, og det er eksempelvis hr. Glistrup. Om disse tre personer sammen med andre folketingsmedlemmer skulle optræde mere sagligt i ligningsrådet, end de optræder her, må jeg indrømme jeg ikke har megen tiltro til. Også i ligningsrådet er det en politisk vurdering, der foregår. Det ved hr. Gammelgaard, og det ved jeg; hvorfor skal vi så forsøge at give et andet indtryk?

Men det, det altså drejer sig om her, er, at vi fremsætter et forslag, som siger, at man selvfølgelig ikke anfægter den beslutning, der tidligere er truffet her i tinget, om, at der kan oprettes private hospitaler, men at vi ikke ønsker – og slet ikke i en tid, hvor vi skærer ned på de offentlige hospitaler – at man bare kan stikke et sugerør ned i statskassen. De, der ønsker at blive behandlet på et privat hospital, har muligheden, hvis nogen etablerer det, men det bliver altså for egne midler, som fru Aase Olesen sagde for et øjeblik siden.

Vi ønsker at forhindre, at eksempelvis de private hospitaler skal have mulighed for at ekspandere, samtidig med at man af mange årsager skærer ned på det offentlige, og det har hr. Gammelgaard jo været frontkæmper for skulle ske.

Hr. Askjær Jørgensen var inde på noget med tandlægeklinikker og lægehuse. Ja men der har aldrig været afskrivningsret på disse ting. Jeg ved ikke, om hr. Askjær Jørgensen er af den opfattelse, at tandlæger er en af de mest truede grupper i dette samfund, at tandlæger tjener alt for lidt – for det kunne da være en begrundelse for at give dem afskrivningsret – men med det kendskab, som både hr. Askjær Jørgensen og jeg har til tandlægers indkomster generelt set, tror jeg egentlig ikke, der er nogen baggrund for, at vi skal

[Stavad]

begunstige den gruppe yderligere og give den endnu højere indkomster, specielt ikke i en periode, hvor man, hvilket også hr. Askjær Jørgensen er meget stærkt medvirkende til, skærer voldsomt ned over for andre grupper, som har meget små indkomster.

Så var hr. Stubkjær Pedersen inde på, at der skete en flugt fra de offentlige skoler over til de private skoler. Hvis hr. Stubkjær Pedersen sammenlignede den procentdel af eleverne, der er på de private skoler i dag, med den, der var der for 10 år siden, ville hr. Stubkjær Pedersen se, at der ikke er meget bid i argumentet med den flugt. Men hvis hr. Stubkjær Pedersen fortsætter med at begrænse de offentlige skolers muligheder og give de private skoler yderligere muligheder, eksempelvis på gymnasieområdet, ja, så er det da en udvikling, man vil kunne fremme.

Jeg tror, jeg har svaret på de ting, der har været fremme, men jeg håber, vi kan få gennemført et hurtigt og effektivt udvalgsarbejde, og er sikker på, at et flertal vil kunne vedtage dette lovforslag inden grundlovsdag.

Gammelgaard (KF):

I anden omgang kun den bemærkning, at jeg skal anholde hr. Stavads udtalelse om, at ligningsrådet træffer politiske afgørelser. Ligningsrådet er et administrativt organ, der består af medlemmer repræsenterende organisationer, herunder også folketinget. Størsteparten af ligningsrådets medlemmer udpeges af ministeren for skatter og afgifter, en mindre del udpeges af folketinget, og statskattedirektøren er formand. Vi administrerer og træffer administrative afgørelser og foretager altså i en sag, hvor det drejer sig om afskrivning, den overvejelse, om den pågældende bygning er en bygning, på hvilken der foregår et slid ud over det, som kan oprettes gennem almindelig vedligeholdelse, og om der foregår teknisk-økonomiske forældelser. Andet foretager vi ikke. Vi træffer ikke politiske afgørelser, men administrative afgørelser i ligningssager.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det var bare hr. Gammelgaards betragtninger om ligningsrådet, der kaldte mig herop. Jeg forstår, at hr. Gammelgaard i øjeblikket fungerer som medlem af ligningsrådet;

jeg har selv haft fornøjelsen tidligere. Det har været diskuteret mange gange, om man traf partipolitiske afgørelser i ligningsrådet, men i hvert fald er det jo ofte sådan, at man i stillingtagen til en sag deler sig efter partipolitisk tilhørsforhold; det er konstateret gentagne gange.

Det, jeg bare ville erindre hr. Gammelgaard om, var, at der engang var et konservativt medlem af ligningsrådet, der trådte ud i protest mod en afgørelse i ligningsrådet, som han fandt var politisk – han er industriminister i dag. Men der er måske kun tale om politiske afgørelser, når den side i ligningsrådet bliver stemt ned, og rent saglige afgørelser, når den har flertal og kan stemme en ting igennem.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foghel):

Jeg synes, diskussionen fjerner sig fra det problem, vi har foran os her, nemlig spørgsmålet om en ændring i loven om afskrivninger. Jeg skal ikke tage stilling til, hvorvidt et forslag er politisk eller ej; det, der er relevant i denne sag, er, at vi beskæftiger os med en skattelov, og det er klart, at vi må have skattepolitiske holdninger i den skattelov. Hvad jeg derimod ikke synes er rimeligt, er, at vi skal have sundhedspolitiske og undervisningspolitiske holdninger ind i en skattelov, og det synes jeg er meget væsentligt.

I øvrigt er jeg hr. Tastesen taknemlig for, at han fra talerstolen konstaterede, at der var kommet en ny skatteminister, der havde andre holdninger end forgængerens.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg ved ikke, hvordan skatteministeren skelner imellem skattepolitik og al anden form for politik i skattelovgivningen; jeg magter det ikke. Jeg mener, at vores afskrivningslov først og fremmest er erhvervs politik. Der ligger i vore forskellige skattelove en lang række incitamenter til erhvervsmæssige investeringer, og dermed ligger der jo også nogle holdninger, nemlig hvad man ønsker at fremme politisk gennem skattelovgivningen, hvad man måske ikke ønsker at fremme, og hvad man ønsker at subsidiere direkte eller indirekte. F.eks. er skatteloven meget

[Stavad]

brugt – næsten misbrugt – til den indirekte subsidiering.

Vi har altså ikke ønsket over skattelovgivningen indirekte kraftigt at subsidiere bl.a. betalingshospitalet. Derfor må vi tilkendegive det igennem et forslag til ændring af afskrivningsloven, det er den eneste mulighed, vi har. Så kan ministeren kalde det for skattepolitik, eller han kan kalde det noget andet, det er i og for sig underordnet – formålet opnås.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Nu synes jeg, det endelig blev klart, hvad der var meningen med dette forslag. Når vi i det hele taget har afskrivningslove i dette samfund, er det naturligvis, fordi man erkender, at der er nogle, der skal subsidieres. Men her drejer det sig om en bestemmelse i selve loven om, at visse bygninger, hvorpå der er et ganske ekstraordinært slid, falder ind under loven. Hvilken forskel der er på en skolebygning, en hospitalsbygning, et pensionat og et hotel med hensyn til spørgsmålet om slitage, har jeg altså svært ved at forstå.

(Kort bemærkning).

Gammelgaard (KF):

Det er til hr. Lyketoft, som nu desværre er gået. Han skældte ud over, at et konservativt tidligere medlem af ligningsrådet var udtrådt i protest mod en politisk afgørelse. Ja men det viser jo netop vor holdning, nemlig at vi er imod, at man gør dette organ til et politisk organ; vi ønsker, det skal være et administrativt organ.

Askjær Jørgensen (FP):

Af natur har jeg det sådan, at jeg aldrig opgiver så let, derfor vil jeg igen gøre et forsøg på at lære hr. Stavad noget om forholdene ude i det praktiske liv.

Hr. Stavad mente, at tandlæger var mennesker, der nærmest svømmede i penge. I dagens Danmark er det imidlertid sådan, at der er masser af tandlæger, der er ved at gå fallit, fordi de mangler noget at bestille. Det er for det første, fordi der er blevet uddannet alt for mange tandlæger, og dernæst fordi det offentlige har etableret en masse tandlægeklinikker, hvor man behandler børnene. Disse tandlægeklinikker, som det offentlige

opfører, afskrives til nul straks efter opførelsen, så der er altså nogle tandlægeklinikker, der afskrives på. De subsidieres og favoriseres på det groveste i forhold til den behandling, man giver de privatpraktiserendes klinikker. Der sker en mishandling af de private tandlæger i forhold til de betingelser, man giver de offentligt drevne, de socialistiske klinikker.

Så vil hr. Stavad påstå, at det er mig og mit parti, der medvirker til, at der skæres ned nogle steder. Nej, nedskæringspolitikken i dette samfund er foranlediget af, at socialdemokratiet har ødelagt samfundets økonomi. Under socialdemokratiske regeringer har vi i allerhøjeste grad haft ministre, der har talt om nødvendigheden af at skære ned på en masse områder. Nedskæringspolitikken, de drag over nakken, som de svage grupper får, er foranlediget af socialdemokratiet – kom ikke og pådut os de ting!

Når man endelig taler om, at der skal skæres ned og spares, må det også tilføjes, at dette, at nogle mennesker i dette samfund vil bevise, at de kan drive hospital på privat basis, naturligvis også medfører, at de offentlige hospitaler aflastes.

Jeg kan kun konkludere, at det har været en ynkelig forestilling for socialdemokratiet i dag. Jeg ved ikke, om udtrykket »betalingsstriptease« passer, men jeg mener i hvert fald, at socialdemokratiet har klædt sig selv ynkeligt af ind til skindet, og jeg synes, de ryster noget i kulden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 201: